

GRIMIZNI POHOD

BRAJAN
MAKLELAN

TRILOGIJA O BARUTNOM MAGU
KNJIGA DRUGA

Preveo Vladan Stojanović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2020.

Naziv originala:

Brian McClellan

THE POWDER MAGE TRILOGY 2: CRIMSON CAMPAIGN

Copyright © 2014 by Brian McClellan

Maps by Isaac Stewart

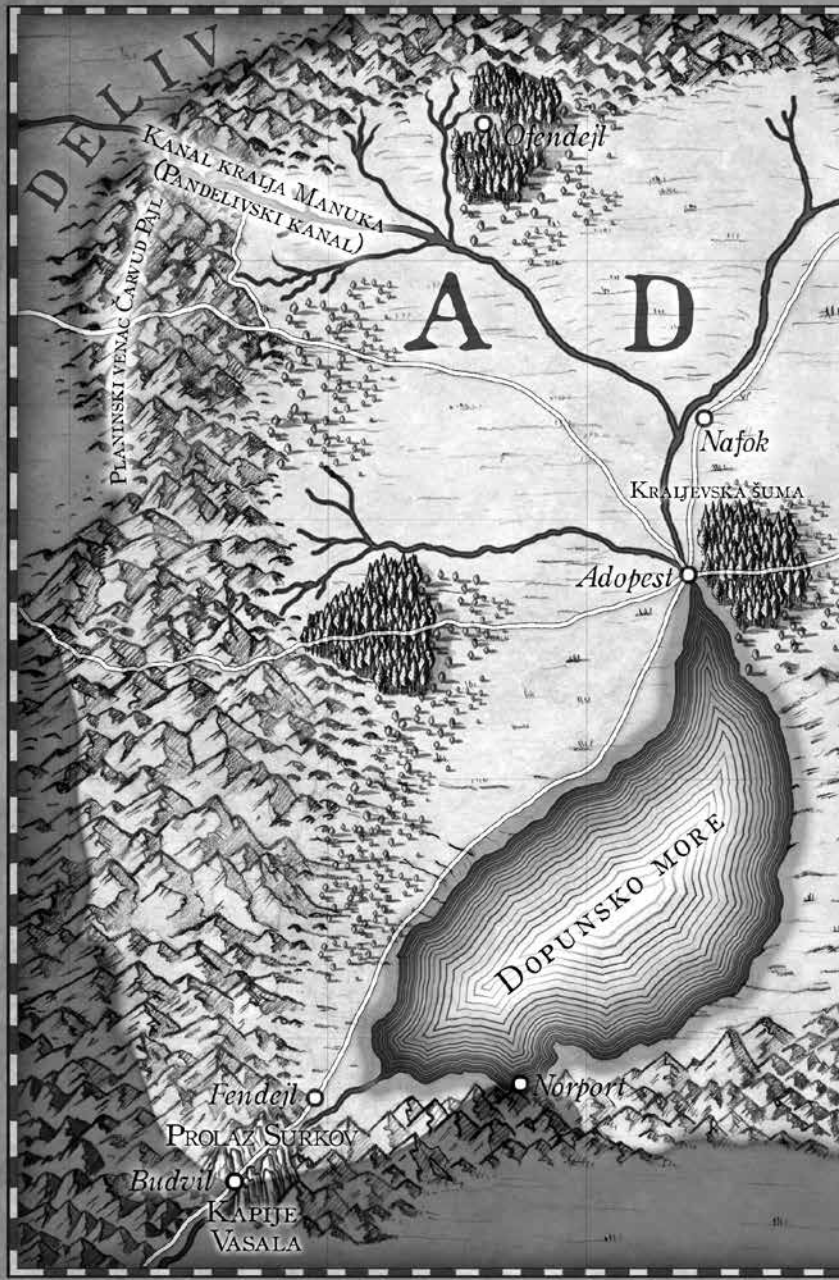
Translation Copyright © 2020 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03191-1

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

*Za Mišel,
jednu jedinu.
Moju prijateljicu, saradnicu i moju voljenu*

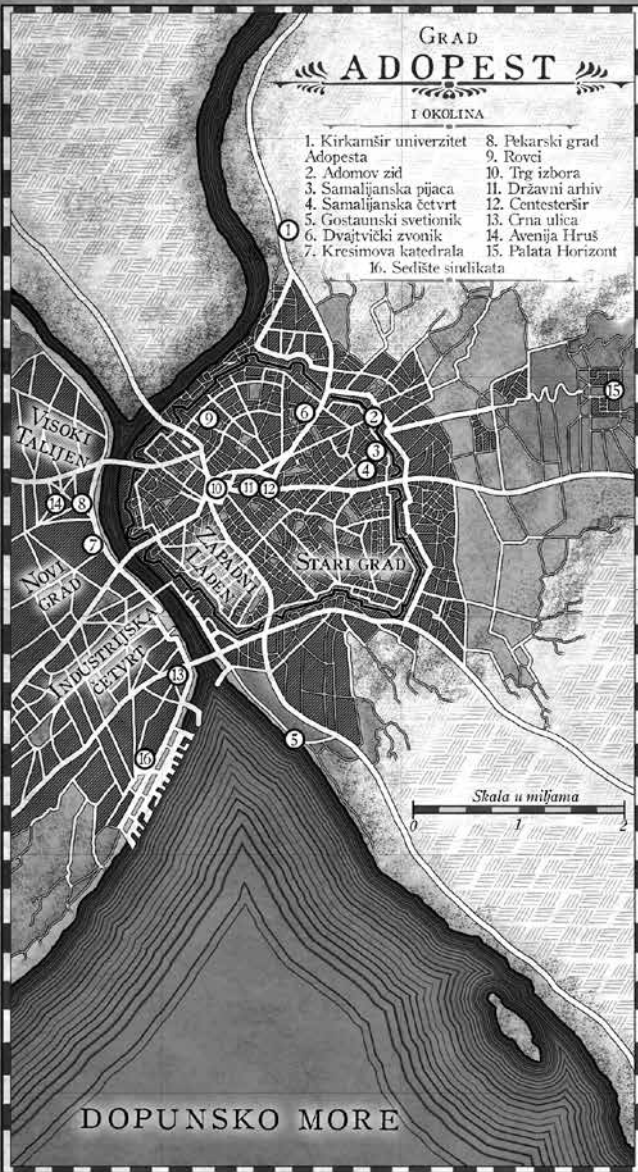

[Signature] 2013

GRAD
ADOPEST

I OKOLINA

1. Kirkamšir univerzitet	8. Pekarski grad
2. Adomov zid	9. Rovci
3. Samalijanska pijaca	10. Trg izbora
4. Samalijanska četvrt	11. Državni arhiv
5. Gostaunski svetionik	12. Centesteršir
6. Dvačtvički zvonik	13. Crna ulica
7. Kresimova katedrala	14. Avenija Hruš
16. Sedlište sindikata	15. Palata Horizont

SEVERNI KEZ

DELIV

GRIMIZNI POHOD

POGLAVLJE

1

Adamat je savršeno mirno stajao iza visoke živice pored svog letnjikovca i gledao kroz prozor na ljude u trpezariji. Kuća je bila jednospratnica, s tri spavaće sobe, usamljena u šumi, na kraju zemljanog puta. Grad je bio na dvadeset minuta hoda. Teško da će iko čuti pucnje.

Ili krike.

Četiri čoveka lorda Vetasa muvali su se po trpezariji. Pili su i igrali karte. Dvojica su bili krupni i mišićavi, kao tovarni konji. Treći je bio prosečne visine i guste crne brade. Debeli trbuh štrčao mu je iz košulje.

Poznavao je samo četvrtog. Imao je četvrtasto lice i gotovo komično sitnu glavu. Zvao se Rodža Lisac. Bio je najmanji bokser u Sopstvenikovej ergeli boraca golim šakama u Adopestu. Silom prilika bio je brži od većine boksera. Retko se borio, pošto ga poklonici boksa nisu voleli. Adamat se pitao šta on traži ovde.

Strahovao je za bezbednost svoje dece – pogotovo ćerki – u blizini ovog ološa.

„Naredniče“, prošaptao je.

Živica je zašuštala. Načas je ugledao lice narednika Oldriča. Imao je snažnu, isturenu vilicu. Mutna mesečina otkrivala je naduveni obraz od duvana. „Moji ljudi su na položajima“, odgovorio je narednik. „Jesu li svi u trpezariji?“

„Jesu.“ Adamat je tri dana neprekidno motrio kuću. Izbliža je gledao kako se zlikovci izdiru na njegovu decu, puše cigare u njegovoj kući, otre-saju pepeo i prosipaju pivo po Fejinom stolnjaku za svečane prilike. Upo-znao je njihove navike.

Znao je da debeli bradonja boravi na spratu i da čitavog dana nadzire decu. Znao je i da dvojica krupajlija prate decu do klozeta u dvorištu dok Rodža Lisac stražari. Znao je da četvorka ne pušta decu samu sve dok se ne smrkne i dok ne zaigra noćnu partiju karata za trpezarijskim stolom.

Znao je da za tri dana nijedanput nije video suprugu ni najstarijeg sina.

Narednik Oldrič gurnuo je pištolj u Adamatovu šaku. „Jeste li sigurni da želite da predvodite ovu akciju? Moji ljudi vični su svom poslu. Izvešće decu iz kuće nepovređenu.“

„Siguran sam“, odvratio je Adamat. „Radi se o mojoj porodici. Ja sam odgovoran za nju.“

„Ne oklevajte da povučete obarač ako krenu ka stepenicama“, rekao je Oldrič. „Ne želimo da uzmu taoce.“

Deca su već bila taoци, hteo je da kaže Adamat. Progutao je svoje reči i zategao prednji deo košulje. Nebo je bilo oblačno i sunce je zašlo, pa neće biti svetla koje bi moglo odati njihovo prisustvo onima unutra. Napustio je zaklon živice. Setio se noći u kojoj je pozvan u palatu Horizont. Te noći je sve ovo počelo. Prvo državni udar, zatim izdajnik, pa lord Vetas. Opsovao je tiho feldmaršala Tamasa zato što je izložio njegovu porodicu ovoj pogibelji.

Vojnici narednika Oldriča prikradali su se utabanom stazom s Adamatom. Približavali su se kući. Adamat je znao da je još osmoro vojnika iza kuće. Ukupno šesnaest. Bili su brojčano nadmoćni i imali su element iznenađenja na svojoj strani.

Zlikovci lorda Vetasa imali su njegovu decu.

Zastao je ispred ulaznih vrata. Adranski vojnici, u tamnoplavim uniformama, gotovo nevidljivim u mraku, rasporedili su se pored prozora trpezarije, sa spremnim musketama. Adamat je spustio pogled na ulazna vrata. Fej je izabrala ovu kuću, umesto neke bliže gradu, delimično i zbog vrata od tvrde hrastovine s gvozdenim šarkama. Mislila je da će porodica biti sigurnija iza masivnih vrata.

Nije imao srca da joj kaže da su termity napali drvo. U stvari, odavno se spremao da ih zameni.

Zakoračio je unazad i šutnuo vrata, odmah pored kvake.

Trulo drvo raspalo se od udarca. Jurnuo je u predsoblje. Podigao je pištolj kad je zašao za ugao.

Grimizni pohod

Četiri zlikovca poskakala su sa stolica. Jedan krupajlija je skočio ka zadnjim vratima, koja su vodila ka stepeništu. Adamat je nanišanio i pucao. Čovek je pao.

„Ne mrdajte“, rekao je. „Opkoljeni ste!“

Preostala trojica su ga nepomično posmatrala. Video je da im pogledi počivaju na praznom pištolju. U isti mah nasrnuli su na njega.

Plotun iz vojničkih musketa polomio je stakla na prozorima. Krhotine su prekrile pod prostorije kao mraz. Svi zlikovci, izuzev Rodže Lisca, pali su. Bokser se teturao ka Adamatu s nožem u ruci. Krv mu je natapala rukav.

Adamat je uhvatio pištolj za cev i udario boksera drškom po glavi.

Sve je bilo gotovo očas posla.

Vojnici su nahrupili u trpezariju. Adamat se progurao pored njih i potrčao uz stepenice. Prvo je proverio dečje sobe. Bile su prazne. Na kraju je ušao u glavnu spavaću sobu. Otvorio je vrata tako snažno da umalo nisu izletela iz šarki.

Deca su se šćućurila u uskom prostoru između kreveta i zida. Starija su grčila mlađu. Štitila su ih rukama najbolje što su mogla. Sedam uplašanih lica zurilo je u Adamata. Jedno blizanče je plakalo, nesumnjivo zbog praska musketa. Suze su nemo tekle niz punačke obraze. Drugo je stidljivo promolilo glavu iz skrovišta iza kreveta.

Adamatu se oteo uzdah olakšanja. Pao je na kolena. Njegova deca su živa. Zaplakao je dok su ga mala tela pritiskala, a ručice posezale za njim i dodirivale ga po licu. Raširio je ruke. Trudio se da ih zagrlji u što većem broju i pritisne uza sebe.

Obrisao je suze s obraza. Nedolično je plakati pred decom. Duboko je udahnuo da bi se pribrao i izgovorio: „Ovde sam. Bezbedni ste. Došao sam s ljudima feldmaršala Tamasa.“

Usledila je nova runda radosnih uzdaha i zagrljaja. Nekako je uspostavio red.

„Gde vam je majka? Gde je Džozep?“

Faniš, najstarija posle Džozepa, pomogla mu je da učutka ostalu decu. „Odveli su Astrit pre nekoliko nedelja“, kazala je, potežući dugu crnu kiku drhtavim prstima. „Došli su prošle nedelje i odveli mamu i Džozepa.“

„Astrit je bezbedna“, rekao je Adamat. „Ne brinite. Jesu li rekli gde su odveli mamu i Džozepa?“

Faniš je odmahнула glavom.

Adamatove lađe su tonule, ali se trudio da to ne pokaže. „Jesu li vas povredili? Bilo kog od vas?“ Najviše je strahovao za Faniš. Sa četrnaest godina

gotovo je bila žena. Ramena su joj bila gola ispod tanušne noćne haljine. Pogledom je tragao za modricama. Izrekao je molitvu zahvalnicu u sebi kad ih nije našao.

„Nisu, tata“, rekla je Faniš. „Čula sam šta govore. Hteli su, ali...“

„Neki čovek je došao kad su odveli mamu i Džozepa. Nisam čula kako se zove, ali je bio odeven kao džentlmen. Govorio je veoma tiho. Rekao im je da će ih, ako nas budu dirnuli pre nego što im dozvoli...“ Prebledela je i učutala.

Adamat ju je potapšao po obrazu. „Bila si veoma hrabra“, obratio joj se nežnim, ohrabrujućim glasom, iako je kipteo od besa. Vetas bi, čim bi procenio da mu Adamat više ne može biti od koristi, bez trunke oklevanja naložio zlikovcima da se obruše na decu.

„Pronaći ću ih“, rekao je. Potapšao je Faniš po obrazu i ustao. Bliznac ga je šćepao za ruku.

„Ne idi“, molio ga je.

Adamat mu je obrisao suze. „Brzo ću se vratiti. Ostani sa Faniš.“ S teškom mukom se odvojio od dece. Mora da spase još jedno dete i suprugu – da pobeđi u još bitaka pre nego što svi budu zajedno i bezbedni.

Pronašao je narednika Oldriča ispred spavaće sobe na spratu. S poštovanjem je čekao sa kapom u rukama.

„Odveli su Fej i mog najstarijeg sina“, rekao je Adamat. „Ostala deca su bezbedna. Je li neka od tih životinja živa?“

Oldrič je govorio tiho da ga deca ne bi čula: „Jedan je ustreljen u oko. Drugi u srce. To je bio srećan plotun.“ Počešao se po potiljku. Narednik ni po jednom merilu nije bio star, ali mu je kosa već osedela iznad ušiju. Obrazi su mu se zarumeneli posle oluje nasilja. Glas mu je pak bio postojan.

„Plotun je možda bio previše srećan“, kazao je Adamat. „Jedan mi je potreban živ.“

„Jedan je živ“, odvratio je Oldrič.

Ušavši u kuhinju, Adamat je zatekao Rodžu kako sedi na stolici. Ruke su mu bile vezane na leđima. Krvario je iz prostrelnih rana na ramenu i kuku.

Adamat je uzeo štap iz stalka za kišobrane pored ulaznih vrata. Rodža je zurio u pod. Bio je bokser, borac. Neće se lako predati.

„Imaš sreće, Rodža“, rekao je Adamat. Pokazao je na rane od kuršuma vrhom štapa. „Možda ćeš se izvući. Ako dovoljno brzo dobiješ medicinsku pomoć.“

„Da li te znam?“, prezrivo će Rodža. Krv mu je poprskala prljavu lanenu košulju.

Grimizni pohod

„Ne, ne znaš me. Ali ja tebe znam. Gledao sam tvoju borbu. Gde je Vetas?“

Rodža se okrenuo i podigao glavu. Izazivački je pogledao Adamata. „Vetas? Ne poznajem ga.“

Adamatu se učinilo da je ispod lažne neobaveštenosti zapazio mrvicu prepoznavanja u bokserovom glasu.

Spustio je vrh štapa na zlikovčevo rame, odmah pored rane. „Hoću ime tvog poslodavca.“

„Jedi govna“, odvratio je Rodža.

Adamat je gurnuo štap u ranu. Osećao je kuglu pored kosti. Rodža se uzvrpoljio. Mora se priznati da nije ni pisnuo. Iole valjani bokser koji se bori golim šakama nauči da podnosi bol.

„Gde je Vetas?“

Zlikovac je ćutao. Adamat mu je prišao. „Želiš da preživiš ovu noć, zar ne?“

„Uradio bi mi mnogo toga goreg nego što bi ti ikada mogao“, rekao je Rodža. „Sem toga, ništa ne znam.“

Adamat je uzmakao za korak od Rodže. Okrenuo mu je leđa. Čuo je da je Oldrič iskoračio, a zatim i teški udarac muskete u Rodžin trbuh. Pustio je da se batinanje nastavi. U jednom trenutku se okrenuo i mahnuo Oldriču da odstupi.

Rodžino lice izgledalo je kao posle nekoliko rundi sa Suom Smitom. Presamitio se u struku, pljujući krv.

„Gde su odveli Fej?“, *Reci mi*, nemo se molio Adamat. *Zbog tebe, nje i mene*. „A dečak, Džozep? Gde je on?“

Rodža je pljunuo na pod. „Ti si taj, zar ne? Otac ove glupave balavurdije?“ Nije čekao da mu Adamat odgovori. „Naskakali bismo na svu decu. Počeli bismo od najmanje. Vetas nam nije dozvoljavao. Ali tvoja žena...“ Rodža je oblizao rascepane usne. „Jedva je čekala. Mislila je da ćemo biti pažljivi prema deci ako nas sve usluži.“

Oldrič je iskoračio i tresnuo boksera kundakom muskete u lice. Bokser se trgao u stranu i ispustio prigušeni groktaj.

Adamat je čitavim telom drhtao od gneva. Ne Fej. Ne njegovu divnu ženu, njegovu prijateljicu, osobu od poverenja i majku njegove dece. Podigao je ruku kad se Oldrič ponovo ustremio na Rodžu.

„Nemoj“, rekao je. „To bi za njega bio samo još jedan običan dan na poslu. Donesite mi lampu.“

Ščepao je Rodžu za potiljak. Izvukao ga je iz stolice i gurnuo kroz zadnja vrata. Zlikovac se sapleo o podivljali žbun ruža u vrtu. Adamat ga je podigao na noge. Uhvatio ga je za ozleđeno rame. Gurao ga je ka poljskom klozetu.

„Pazite da deca ne izađu iz kuće“, kazao je Oldriču, „i povedite nekoliko ljudi.“

Poljski klozet bio je dovoljno veliki za dva sedišta, što je bila neophodnost u domaćinstvu s devetoro dece. Adamat je otvorio vrata, dok su dvojica Oldričevih vojnika držala Rodžu. Podigao je lampu koju mu je dodao Oldrič. Osvetlio je unutrašnjost klozeta da bi je bokser bolje video.

Iščupao je dasku prebačenu preko rupe. Bacio ju je na tle. Vonj je bio nepodnošljiv. Mušice su prekrivale zidove čak i nakon zalaska sunca.

„Svojeručno sam iskopao ovu rupu“, rekao je Adamat. „Duboka je dva i po metra. Već nekoliko godina spremam se da iskopam novu. Porodica je ovu u poslednje vreme često koristila. Ovde je provela čitavo leto.“ Usmerio je lampu u rupu i teatralno nabrao nos. „Gotovo je puna“, dodao je. „Gde je Vetas! Gde je odveo Fej?“

Rodža se nacerio. „Teraj se u jamu.“

„Na korak smo od nje“, odvratio je Adamat. Zgrabio je zlikovca za potiljak. Naterao ga je da uđe u klozet. Bio je jedva dovoljno veliki za njih dvojicu. Rodža se opirao, ali je Adamat crpio snagu iz dubokog gneva. Šutnuo je boksera u kolena. Nabio mu je glavu u rupu.

„Reci mi gde je“, prosiktao je.

Rodža nije odgovorio.

„Reci mi!“

„Neću!“ Rodžin glas je odjekivao u kutiji-sedištu u klozetu. Adamat mu je još dublje gurao glavu. Lice će mu se uskoro naći usred žitkog izmeta. Adamat je potisnuo vlastito gađenje. Ovo je bio okrutni, neljudski čin. Ali isto to se može reći za uzimanje nečije žene i dece za taoce.

Rodžino čelo je dotaklo govna. Muklo je uzdahnuo.

„Gde je Vetas? Poslednji put te pitam!“

„Ne znam! Ništa mi nije rekao. Platilo me je da čuvam decu.“

„Kako te je platilo?“ Adamat je čuo kako Rodža povraća. Drhtao je od glave do pete.

„Kran banknotama.“

„Ti si jedan od Sopstvenikovih boksera“, kazao je Adamat. „Zna li on za ovo?“

„Vetas mi je rekao da smo preporučeni. Niko nas ne unajmljuje bez Sopstvenikovog odobrenja.“

Grimizni pohod

Adamat je zaškrgutao zubima. Sopstvenik, dakle. Glavešina adranskog podzemlja i član Tamasovog saveta. Jedan od najmoćnijih ljudi u državi. Moglo se pretpostaviti da je od početka bio izdajnik, ako je znao za lorda Vetasa.

„Šta još znaš?“

„Razmenio sam najviše dvadesetak reči s tim tipom“, kazao je Rodža. Njegov govor ličio je na stenjanje prošarano jecajima. Govorio je kroz suze. „Ne znam ništa drugo!“

Adamat ga je udario u potiljak. Omlitaveo je, ali nije izgubio svest. Adamat ga je podigao, držeći ga za opasač. Nabio mu je lice u izmet. Ponovo ga je podigao i gurnuo. Rodža je mahao rukama. Žestoko se ritao dok je pokušavao da diše kroz mokraću i govna. Adamat je uhvatio boksera za članke. Gurnuo ga je dole, duboko u rupu.

Okrenuo se i izašao iz poljskog klozeta. Nije mogao da razmišlja od gneva. Zgromiče Vetasa zato što je ovome izložio njegovu suprugu i decu.

Oldrič i njegovi ljudi stajali su i gledali kako se bokser davi u nečisti. Jedan je izgledao bolesno u oskudnoj svetlosti lampe. Drugi je klimao glavom. Noć je bila tiha. Adamat je čuo pesmu cvrčaka u šumi.

„Zar nećete da mu postavite još neko pitanje?“, oglasio se Oldrič.

„Sam je rekao da ne zna više ništa.“ Adamatov stomak se zgrčio. Okrenuo se ka Rodžinim razmahanim nogama. Slika Rodže koji siluje Fej zamalo ga nije sprečila da progovori. Ipak se obratio Oldriču: „Izvucite ga pre nego što crkne. Pošaljite ga u najdublji rudnik uglja pod upravom Planinske straže.“

Zarekao se da će Vetas gore proći, kad ga se dočepa.

POGLAVLJE

2

Feldmaršal Tamas posmatrao je vojsku Keza s južne kapije Budvila. Taj bedem bio je najjužnija tačka u Adru. Ako baci kamen ispred sebe, pašće na keško tlo. Možda će se zakotrljati niz padinu Velikog severnog puta, i stići do keških predstraža.

Levo i desno od njega uzdizale su se sto sedamdeset metara visoke litice, Kapije Vasala, isklesane vodom Dopunskog mora, koja je proticala

hiljadama godina. Prosekla je Prolaz Surkov i hranila žitna polja Amber-skog prostranstva u severnom Kezu.

Keška vojska je pre samo tri nedelje napustila zadimljene ruševine na planini Saut Pajk. Zvanični izveštaji su govorili da je u vojsci koja je opsedala Ramensku krunu bilo dve stotine hiljada vojnika, i da ih je pratilo još stotinu hiljada duša.

Izviđači su tvrdili da ih sad ima više od milion.

Majušni deo njegovog bića strepeo je od tog broja. Svet nije video toliku vojsku još od ratova za Zatamnjenje, pre hiljadu četiri stotine godina. Golema armija okupila se na njegovom pragu. Pokušaće da mu otme zemlju.

Prepoznavao je nove vojnike na zidovima po glasnom uzdahu koji bi ispustili kad bi videli kešku vojsku. Mogao je da namiriše njihov strah. Iščekivanje. Užas. Ovo nije Ramenska kruna, tvrđava koja se lako brani s nekoliko četa. Ovo je Budvil, trgovački grad od stotinak hiljada ljudi. Zidine su bile u očajnom stanju, a kapije previše brojne i široke.

Tamasov strah nije dopirao do njegovog lica. Nije se usuđivao da ga pokaže. Duboko je zakopao taktičke brige; strah koji ga je obuzimao zbog pomisli da njegov sin leži u Adopestu, u dubokoj komi; bol koji ga je još mučio u nozi, uprkos isceliteljskim moćima boga. Na njegovom licu nije se videlo ništa izuzev prezira prema drskim keškim zapovednicima.

Postojani koraci čuli su se na kamenim stepenicama iza njega. Pridružio mu se general Hilanska, zapovednik gradske artiljerije i Druge brigade.

Hilanska je bio izuzetno gojazan muškarac u četrdesetim. Udovac s desetogodišnjim stažem i veteran kampanja u Gurli. Izgubio je levicu do ispod ramena. Topovsko đule mu je otkinulo ruku pre deset godina. Nije dopuštao da mu odsustvo ruke ili prekomerna težina smanje učinak na bojnopolju. To bi bilo dovoljno da zasluži Tamasovo poštovanje. Poštovao ga je i zbog činjenice da su njegovi artiljerci mogli da otkinu glavu konjaniku u jurišu na razdaljini od osam stotina metara.

Većina ljudi u glavnom štabu je izabrana zahvaljujući vojničkim sposobnostima, a ne zbog karakternih osobina. Hilanska je bio nešto najbliže Tamasovom prijatelju u glavnom štabu.

„Tri nedelje gledam kako se okupljaju, i ne prestaju da me impresioniraju“, rekao je Hilanska.

„Zbog njihovog broja?“, pitao je Tamas.

Artiljerac se nagnuo preko ivice zida i otpljunuo. „Zbog discipline.“ Mašio se durbina za pojasem. Otvorio ga je dobro uvežbanim trzajem jedine

Grimizni pohod

ruke. Prineo ga je oku. „Svi ti kao papir beli šatori, koji se prostiru dokle pogled seže. Liče na makete.“

„Podizanje pola miliona dobro poređanih šatora ne znači da je neka vojska disciplinovana“, rekao je Tamas. „U Gurli sam imao posla s keškim oficirima. Strahom kontrolišu vojsku. Logor im je čist i prijatan za oko, ali u srcu nemaju dovoljno čvrstine kad se vojske sukobe. Treći plotun ih slama.“ *Moji ljudi nisu takvi*, pomislio je. *To ne važi za adranske brigade.*

„Nadam se da si u pravu“, kazao je Hilanska.

Tamas je gledao kako keške straže prilaze na osam stotina metara, u domet generalovih topova. Znao je da nisu vredni truda. Glavnina vojske utaborila se gotovo tri kilometra dalje. Njihovi oficiri su strahovali od Tamasovih barutnih magova više nego od topova.

Tamas se uhvatio za ivicu kamenog zida i otvorio treće oko. Prožeo ga je talas vrtoglavice pre nego što se jasno zagledao u Drugo. Svet se blistao u pastelnim bojama. U daljini behu svetla. Treperila su kao noćne vatre neprijateljskih patrola. To je bio sjaj privilegovanih Keza i čuvara. Zatvorio je treće oko i protrljao slepoočnice.

„Još razmišljaš o tome, zar ne?“, pitao je Hilanska.

„O čemu?“

„O napadu.“

„O napadu?“ Tamas se namrštio. „Morao bih da budem lud da napadnem desetostruko veću vojsku.“

„Imaš taj izraz, Tamase“, rekao je Hilanska. „Ličiš na psa koji poteže lanac. Predugo te poznajem. Nisi krio da bi napao Kez kad bi ti se ukazala prilika.“

Tamas je posmatrao neprijateljske predstraže. Keška vojska je bila tako daleko da bi bio gotovo nemoguće uhvatiti je na spavanju. Teren nije nudio dobre zaklone za noćni napad.

„Udario bih u srce njihove vojske pre nego što shvate šta ih je snašlo kad bih mogao da povedem Sedmu i Devetu na njih, s elementom iznenađenja. Nakon toga bih se povukao u Budvil“, tiho će Tamas. Srce mu je brže zakucalo na tu pomisao. Ne sme potceniti protivnika. Brojniji je. I ima nekolicinu privilegovanih, čak i nakon bitke kod Ramenske krune.

Ali Tamas je znao sposobnost svojih najboljih brigada. Poznao je strategiju Keza i njegove slabosti. Protivnički vojnici regrutovani su iz brojnog seoskog stanovništva. Vodili su ih oficiri, plemići, koji su kupili činove. Nisu bili nimalo nalik njegovim ljudima, patriotama gvozdenog kova.

„Nekolicina mojih momaka upustila se u istraživanje“, rekao je Hilanska.

„Je li?“ Tamas je potiskivao nezadovoljstvo zbog prekinutih misli.

„Znaš li za budvilske katakombe?“

Tomas je klimnuo. Katakombe su se pružale ispod Zapadnog stuba, jedne od dve planine, koje su tvorile Kapije Vasala. U mešavini prirodnih i veštačkih pećina sahranjivani su mrtvi žitelji Budvila.

„Vojnicima je zabranjeno da ih pohode“, rekao je Tamas, nemoćan da sakrije prekor.

„Pobrinuću se za njih, ali bi mogao da saslušas ono što imaju da kažu pre nego što ih izbičujemo.“

„Sumnjam da je to bitno, izuzev ako nisu otkrili kešku špijunsku mrežu.“

„Uradili su nešto bolje“, rekao je Hilanska. „Pronašli su način da neopaženo prebaciš ljude u Kez.“

Tamasovo srce je poskočilo. „Vodi me do njih.“

POGLAVLJE

3

Tanijel je zurio u jedva tridesetak centimetara udaljenu tavanicu. Brojao je svako ljuljanje u visokoj ležaljci s jedne na drugu stranu i slušao gurleske gajde, koje su ispunjavale prostoriju tihom, zviždukavom muzikom.

Mrzeo je tu muziku. Činilo mu se da odjekuje u njegovim ušima, suviše tiha da bi je dobro čuo, ali dovoljno glasna da ga natera da zaškrguće zubima. Negde oko broja deset je prestao da broji ljuljanja ležaljke. Topli dim izvijao mu se između usana i stizao do trošnog maltera tavanice. Gledao je kako beži iz njegove niše i kako se vrtloži u sredini male jazbine.

U prostoriji je bilo desetak niša sličnih njegovoj. Dve su bile zauzete. Za dve nedelje boravka u niši još nije video uživaoca koji ustaju da mokre, jedu ili rade išta drugo izuzev usisavanja dima iz dugih lula i mahanja vlasniku jazbine da ih napuni.

Nagnuo se napred i posegnuo za novim sledovanjem male za lulu. Na stolu pored ležaljke bio je poslužavnik s nekoliko komadića tamne male, praznom kesom i pištoljem. Nije mogao da se seti kako je pištolj tu dospelo.

Skupio je ono malo preostale male u lepljivu kuglicu. Gurnuo ju je na kraj lule. Smesta se zapalila. Ispunio je pluća dubokim dimom.

„Hoćete još?“

Vlasnik jazbine prikrao se Tanijelovoj ležaljci. Bio je iz Gurle, smeđe puti, ali bleđe od delivske, s nešto svetlijom nijansom ispod očiju i na